

3. Офіційний сайт Дія.City. (2024). Особливості податкового режиму. URL: <https://city.diia.gov.ua/>
4. Юридичний портал LegalAid. (2024). Податки для IT-бізнесу та фахівців. URL: <https://legalaid.ua/ua/podatky-dlya-it-biznesu-ta-fahivciv/>
5. AIN. (2024). Податкові зміни в IT у 2024 році. URL: <https://ain.ua/2024/01/15/podatkovi-zmini-v-it-2024/>
6. Forbes Україна. (2024). Як зміниться оподаткування IT-бізнесу в Україні. URL: <https://forbes.ua/innovations/yak-zminitsya-opodatkuvannya-it-biznesu-v-ukraini-eksperti-prognozuyut-zminu-trendiv-01012024-16350>

Жирна О. А.,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
Калита О. В.,
кандидат економічних наук, доцент,
Державний торговельно-економічний університет

ФІНАНСОВА ІНКЛЮЗІЯ ТА ЦИФРОВЕ ВРЯДУВАННЯ: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ МУНІЦИПАЛЬНИХ КАРТОК

Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та глобальні тенденції цифровізації обумовлюють необхідність впровадження інноваційних рішень у сфері публічного управління. Місцева влада, яка безпосередньо взаємодіє з громадянами, потребує сучасних рішень для покращення управлінських процесів, якості послуг і відкритості. Муніципальні платіжні картки виступають як багатофункціональний інструмент, що може інтегрувати в собі функції оплати, ідентифікації, доступу до послуг та обліку соціальних пільг, тим самим сприяючи цифровій трансформації громад. Дослідження українського досвіду є особливо цінним, враховуючи активні процеси децентралізації та цифровізації, що відбуваються в країні.

Муніципальна картка розглядається як ключовий елемент цифровізації міської інфраструктури та послуг. Вона переводить взаємодію "громадянин-

міська влада" на новий, цифровий рівень, автоматизуючи процеси, забезпечуючи прозорість та доступність. Це перехід від паперового до електронного документообігу та безготівкових розрахунків, оптимізація розподілу ресурсів та збору даних для прийняття управлінських рішень. Вона є частиною стратегії "розумного міста" (Smart City), де цифрові технології використовуються для покращення якості життя та ефективності управління.

Впровадження таких карток це не просто автоматизація, а переосмислення процесів управління та взаємодії з громадянами за допомогою цифрових технологій.

Функціонал даних карток передбачає наступні функції: платіжна (можливість оплати товарів/послуг, поповнення/видачі готівки, використання як дебетова/кредитна картки); транспортна (оплата проїзду в громадському транспорті); соціальна (ідентифікація пільговиків, автоматичне нарахування та облік соціальних виплат, знижки в аптеках/магазинах для пільгових категорій); адміністративна (доступ до ЦНАПів, електронних черг, можливо, інтеграція з «Дією» або іншими державними реєстрами); ідентифікаційна (використання картки як посвідчення особи) та інші.

Розглянемо приклади застосування муніципальних карток у містах України.

«Картка киянина» – це електронна система, призначена для обліку пільговиків та мешканців Києва. Вона надає такі можливості: верифікація за Bank ID для отримання адміністративних послуг через Інтернет; отримання доступу до різних електронних сервісів столиці через «Особистий кабінет киянина»; є носієм електронного квитка та надає право проїзду в транспорті м. Києва; придбання «соціального хліба» зі знижкою від 20 до 70% в залежності від категорії пільговика; знижок в торговельно-сервісних мережах; надання знижок в муніципальних театрах та музеях. До того ж, «Картка киянина» має платіжний додаток, який дозволяє отримувати зарахування дотацій, пенсій, допомоги, адресних, цільових, компенсаційних та інших соціальних виплат. Перевагою є й те, що оформити «Картку киянина» можуть і внутрішньо переміщені особи, які

zareestruvali svoje misce prozhyvannya v stolitsi. Zagalna kilykist vidanykh kartok stanovity priblyzno 835 tysyach [1].

«Kartka kharkiv'yнина» є imennoiu i vkluchaє v sebe napovnenня rіznoho rodu funktsiy ta pryvileiy dlya її vlasnyka. *Zvychayna kartka* dlya vsix meshkantsiv mista dozvolayє bezkoshтовno vidviduvaty Kharkiv'skyiy zoopark ta skorystatysya spetsialnoiu sotsialnoiu tsinoiu v usix tovgovelynykh tochkakh, sho roztaшовani na yoho terytoriyi. Takozh ce mozhlyvist otrymuvaty znyzhku na misykykh AZS, pry zamovlenni dostavky їji, y supermarketaх, zakladaх vidpochynku ta sportklubakh. z neyu mozhna oplachuvaty proїzdu v hromad'skomu transporti v systemi «Elektronnyy kvytok». Komunalnyy kartky – dlya pratsivnykiv komunalnykh pidpriemstv, ustanov, organizatsiy, zakladiv vykonavchyx organiv. Perevagy vony mayut ty samy, sho y zvychayny kartky. Pylgovy kartky – dlya viznachenykh kategoriy, vony dozvolayut za spetsialnoiu tsinoiu vidviduvaty osvithni zakhody na kshalt kursiv pidvyshchennya kvalifikatsiy abo gurtkiv, medychni zaklady, zokrema apteky, medychni kliniky, stomatologiyi, supermarkety ta tochy prodazhu їji, sportyvni kluby. I є kartky shkilyni ta student'sky: pershi dozvolayut korystuvatysya uchniv'skyymi umovamy za pryncypom roboty E-ticket, vidviduvaty sportyvni kluby, tantsi, braty napyrokat velosypedy ta samokaty za spetsialnoiu sotsialnoiu tsinoiu. Student'sky kartky nadayut znyzhku na proїzd y hromad'skomu transporti, mozhlyvist bezkoshтовno vidviduvaty Kharkiv'skyiy zoopark, otrymuvaty znyzhku na dostavku їji [2].

Isnyut takozh analogichni proekty v Dnipri, Odesi, Lvovi, Chernivtsyah, Zhytomiri, Kryvomu Rozi, Poltavi ta inshykh mistakh. Tsей svidchyt pro koryst ta zrostaoyu populyarnist zastosuvannya tsyfrovyykh tekhnologiy v upravlinni miscevim samovryaduvanniam. Munitsypalna kartka є odnym iz fundamentalnykh kanaliv tsyfrovoi transformatsiyi, dozvolayochy buduvaty tsyfrovu ekosystemu, zbiryaty dani dlya analizu ta pryymaty bilysh obgruntovani upravlinsky rishennya.

Список використаних джерел

1. Ukrinform. (2020, листопада 12). “Kartka kiyanyina”: Sho vona daє i yak її otrymaty. *Ukrinform – Aktualnyy novyny Ukrainy ta svitu.*

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3134904-kartka-kianina-so-vona-dae-i-ak-ii-otrimati.html>

2. STUDLIB. (б. д.). Картка киянина, львів'янина, харків'янина: Де електронний сервіс виявився зручнішим. *Освітні новини України*.
<https://studlib.org.ua/zhyttya/kartka-kyuanyna-lviv-yanyna-harkiv-yanyna-de-elektronnyj-servis-vyyavyvsya-zruchnishym/>

Житар М.О.,
д.е.н., професор,
Луценко В.В.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Київський столичний університет імена Бориса Грінченка

ІННОВАЦІЙНІ ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ В АГРОВИРОБНИЦТВІ: БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У контексті глобальної цифровізації економічних процесів аграрний сектор України перебуває у стані структурної трансформації, що зумовлює необхідність інтеграції новітніх фінансових рішень як ключового елемента підвищення конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку. Інноваційні фінансові інструменти постають як каталізатори оптимізації ресурсного забезпечення, мінімізації фінансових ризиків та адаптації до мінливого економічного середовища [1-2].

Ці інструменти, що сутнісно відрізняються від традиційних фінансових практик своєю функціональною новизною, гнучкістю та здатністю до персоналізації ризикових моделей, передбачають застосування цифрових платформ, big data-аналітики, смарт-контрактів, блокчейн-технологій та інтегрованих фінансово-аграрних екосистем. Їх реалізація сприяє поглибленню фінансової інклюзії сільгоспвиробників, автоматизації кредитно-страхових процесів та формуванню прозорого середовища для прийняття фінансових рішень.